

Yttrande

Datum
2015-08-26
Ert datum
2015-06-15

Vårt dnr
049/2015-4.1.1.
Ert dnr
4.6.18-6741/15

Sidnr
1(2)

Jordbruksverket
Att: Kersti Andersson Deharde
Enheten för CITES, foder och djurprodukter
551 82 Jönköping

Ansökan om marknadsgodkännande av den genetisk modifierade majsen MON87427xMON89034xNK603 (EFSA - BE-2013-117)

Yttrande

Baserat på det underlag som nämnden tagit del av bedömer vi att de nya protei-
nerna som majsen MON87427xMON89034xNK603 producerar inte innebär någon
ökad risk för människors eller djurs hälsa eller miljön jämfört med konventionell
majs.

Bakgrund

Företaget Monsanto har ansökt om marknadsgodkännande av den genetiskt
modifierade fodermajsens MON87427xMON89034xNK603. Ansökan omfattar im-
port och bearbetning och användning av majsens som livsmedel och foder. Odling
ingår inte i ansökan.

MON87427xMON89034xNK603 har tagits fram genom konventionella korsningar
och är tolerant mot herbicider baserade på glyfosat och resistent mot vissa arter av
fjärilslarver. Majsens innehåller två gener vars proteiner båda är verksamma mot
fjärilslarver men via olika mekanismer.

De jämförande analyserna har utförts enligt gällande riktlinjer vilket bland annat in-
kluderar analys av fibrer, proteiner, kolhydrater, aminosyror, vitaminer, mineraler,
fettsyror och anti-nutritionella ämnen. Som jämförelsematerial användes den omo-
difierade majsens och 22 konventionella sorter.

Bedömningen av de proteiner som produceras med de tillförda generna som mall
baseras bland på en karaktärisering av proteinerna, jämförelser mellan proteinerna
och kända toxiska eller allergena proteiner och proteinernas nedbrytningshastighet
i mag-tarm-kanalen.

Glyfosat är godkänt som verksamt ämne i växtskyddsmedel inom EU och preparat
som innehåller proteiner av samma typ som de som gör majsens insektsresistent är
(*Bt*) godkända för biologisk bekämpning.

Överväganden

Enligt ansökan identifierades inga biologiskt relevanta skillnader i sammansättning
mellan den modifierade majsens och jämförelsematerialet. De tillförda generna och
dess proteiner uppvisar inga relevanta likheter med kända allergener eller toxiner
och proteinerna bryts snabbt ner i en simulerad mag-tarmkanal.

Majs är en introducerad art och saknar vilda släktingar i Europa. Genflöde är därför
endast möjligt till annan odlad majs. Det är dock inte sannolikt att eventuella spill-
plantor skulle etablera sig utanför den odlade marken då majs är en ettårig växt
som till stor del är beroende av människans omsorg för att överleva. I lagstift-

ningen ställs krav på övervakning av oförutsedda händelser, inklusive övervakning av spillplantor vid import. Vad som krävs i det enskilda fallet framgår av kommissionens beslut vid ett eventuellt marknadsgodkännande.

Enligt EU:s gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftning ska produkter som består av, innehåller eller är framställda av genetiskt modifierade organismer märkas. Lagstiftningen omfattar inte kött, mjölk eller ägg från djur som utfodrats med genetiskt modifierat foder eftersom djuren eller produkterna från djuren inte är genetiskt modifierade.

Etisk bedömning

Baserat på det underlag som nämnden tagit del av ser vi ingen anledning att förmoda att de genetiska förändringarna har någon negativ inverkan på användbarheten av majs som livsmedel och foder och att oavsiktligt spill inte utgör någon risk för miljön.

Vidare ger märknings- och spårbarhetslagstiftningen konsumenterna möjlighet att välja bort livsmedels- och foderprodukter som består av, innehåller eller är framställda från MON87427xMON89034xNK603.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichefen Marie Nyman fattats av ledamöterna Birgitta Eilemar, Stefan Johansson, Marianne Pettersson, Josef Fransson, Nooshi Dadgostar (skiljaktig, se bilaga 1), Stellan Welin, Lotta Rydhmer, Jens Sundström, Rishi Bhalerao, Tina D'Hertefeldt (särskilt yttrande, se bilaga 2) och Lars Ährlund-Richter samt tjänstgörande ersättarna Betty Malmberg, Daniel Bäckström och Bengt Eliasson. Vid ärendets slutliga handläggning utan att delta i avgörandet deltog även ersättaren Sven Ove Hansson samt tjänstemännen Birgit Postol och Jenny Carlsson.

Birgitta Eilemar

Marie Nyman

Ledamoten Nooshi Dadgostar (V) är skiljaktig och anför följande:

Vi vill att Sverige agerar mot ett godkännande av GMO majs MON87427xMON89034xNK603.

Visserligen omfattar ansökan inte odling, men någon gång har den odlats och använder man produkterna, stöder man denna typ av odling, som innebär:

Eftersom denna majs har tillförts gener som gör växten resistent mot vissa insekter, vet vi att insekterna förr eller senare utvecklar resistens. Risken är uppenbar att starkare bekämpningsmedel då behöver komma till användning.

Som en konsekvens av den uppmärksammade EU-domen ang. GMO-pollen i honung, är det viktigt att ansvarsfrågan lyfts och att strikt ansvar åvilar tillverkaren. Den drabbade odlaren ska inte behöva leta reda på vem den ska begära skadestånd av.

Eftersom kött från djur som äter GMO-foder inte behöver märkas i Sverige och att konsumenter som genom sin konsumtion inte vill stödja odling av GMO inte kan göra ett sådant val, vill inte vi se odling av sådan gröda.

Man kan inte heller helt bortse från risken av kontaminering av foder till ekologiska bönder.

Dessutom anser vi, att om vi inte vill se en GMO-gröda i Sverige som hotar den biologiska mångfalden, kan vi rimligen inte heller se en sådan gröda odlas någon annanstans heller.

Ledamoten Tina D'Hertefeldt anför särskilt yttrande enligt följande:

Baserat på erfarenheterna av odling av glyfosattoleranta och Bt-resistent majs har det visat sig att åtgärder behöver tas vid odling för att bibehålla växternas och insekternas känslighet för preparaten. Sådana åtgärder är t.ex. refuger och att odla med växtföljd, vilket har förespråkats av skadedjurs- och ogrässpecialister. Vid import av denna majs borde odlaren redogöra för vilka åtgärder som vidtagits vid odlingen för att långsiktigt kunna fortsätta använda Bt och glyfosat. I annat fall kan ensidig odling leda till att högre doser behöver användas vilket tvärtemot intentionerna kan leda till högre miljöbelastning.